

Quickscan Wet natuurbescherming Uitbreiding Vakantiepark Eigen Wijze te Bant

COLOFON

BUREAU FAUNAX

Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Uitbreiding Vakantiepark Eigen Wijze te Bant

Leeuwarden, juni 2021

In opdracht van:

Rho Adviseurs

Contactpersoon:

Dhr. S. Latuputty

Uitvoering:

Bureau FaunaX

Veldwerk en rapportage:

Dhr. R. Fokker

Autorisatie:

Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

Bureau FaunaX (2021). Quickscan Wet natuurbescherming/Uitbreiding Vakantiepark Eigen Wijze te Bant. Rapport 21136. Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX, verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1	Flora.....	5
2.2	Vogels	5
	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.3	Zoogdieren	7
	Vleermuizen	7
	Overige zoogdieren.....	7
2.4	Reptielen.....	14
2.5	Amfibieën	17
2.6	Vissen	18
2.7	Ongewervelden	19
2.8	Gebiedsbescherming.....	22
	Stikstofgevoeligheid.....	23
2.9	Houtopstanden	23
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	25
3.1	Overzicht beschermde soorten	25
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	25
	Algemene broedvogels.....	25
	Kleine marterachtigen	25
	Ringslang	25
	Rugstreeppad	26
	Noordse winterjuffer.....	26
	Zorgplicht	26
	NatuurNetwerk Nederland	26
	Houtopstanden	26
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	27
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	28
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Flevoland	- 1 -

Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 2 -
Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 3 -

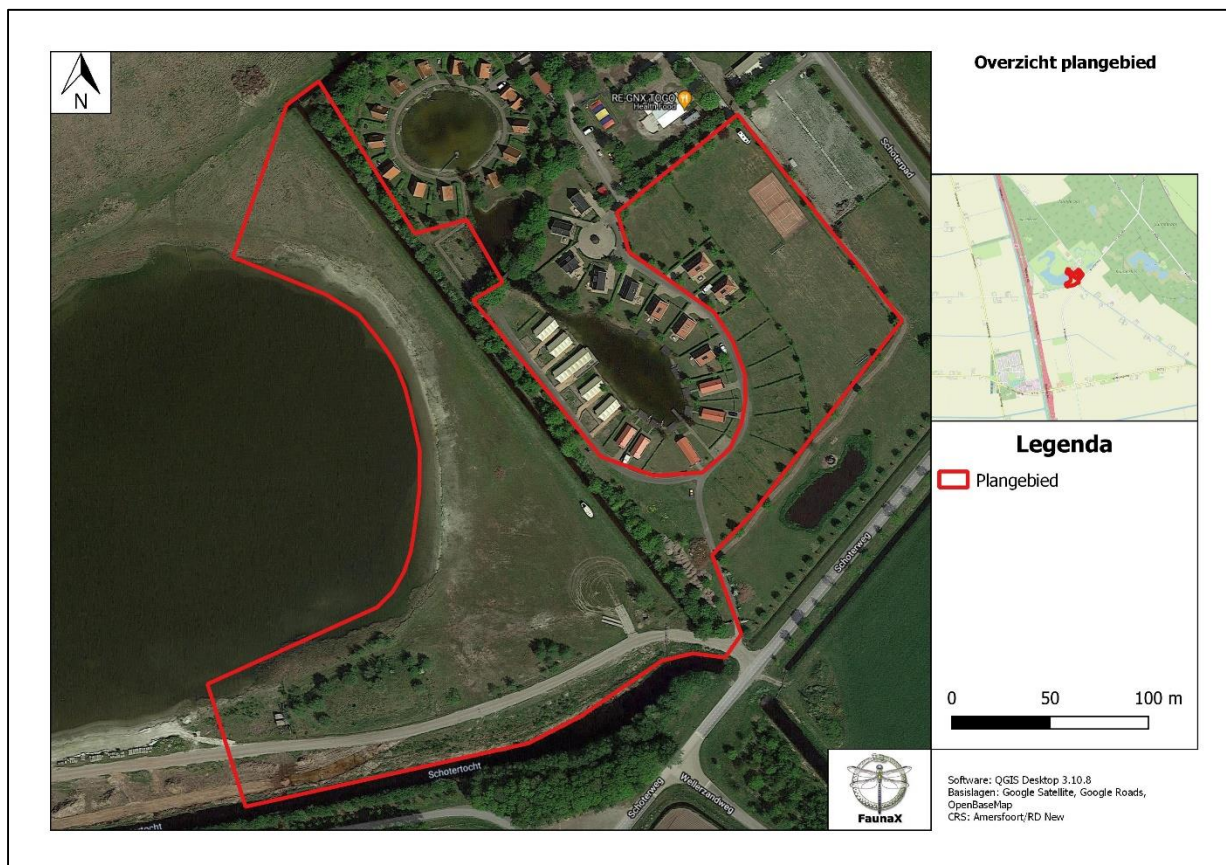
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens het vakantiepark Eigen Wijze te Bant in zuidwestelijke richting uit te breiden, waarbij diverse kampeergelegenheden worden gerealiseerd en een gedeelte van een zandwinplas onderdeel wordt van het vakantiepark. Binnen het planvoornemen worden tevens diverse bomen verwijderd.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming (Wnb) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenen plannen op deze waarden.

Figuur 1.1. Het plangebied (rode lijn) te Bant.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX het planvoornemen door middel van een ecologische Quicksan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quicksan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quicksan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quicksan is uitgevoerd op donderdag 13 mei 2021 en vond plaats onder warme weersomstandigheden (19°C, windkracht 2, licht bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

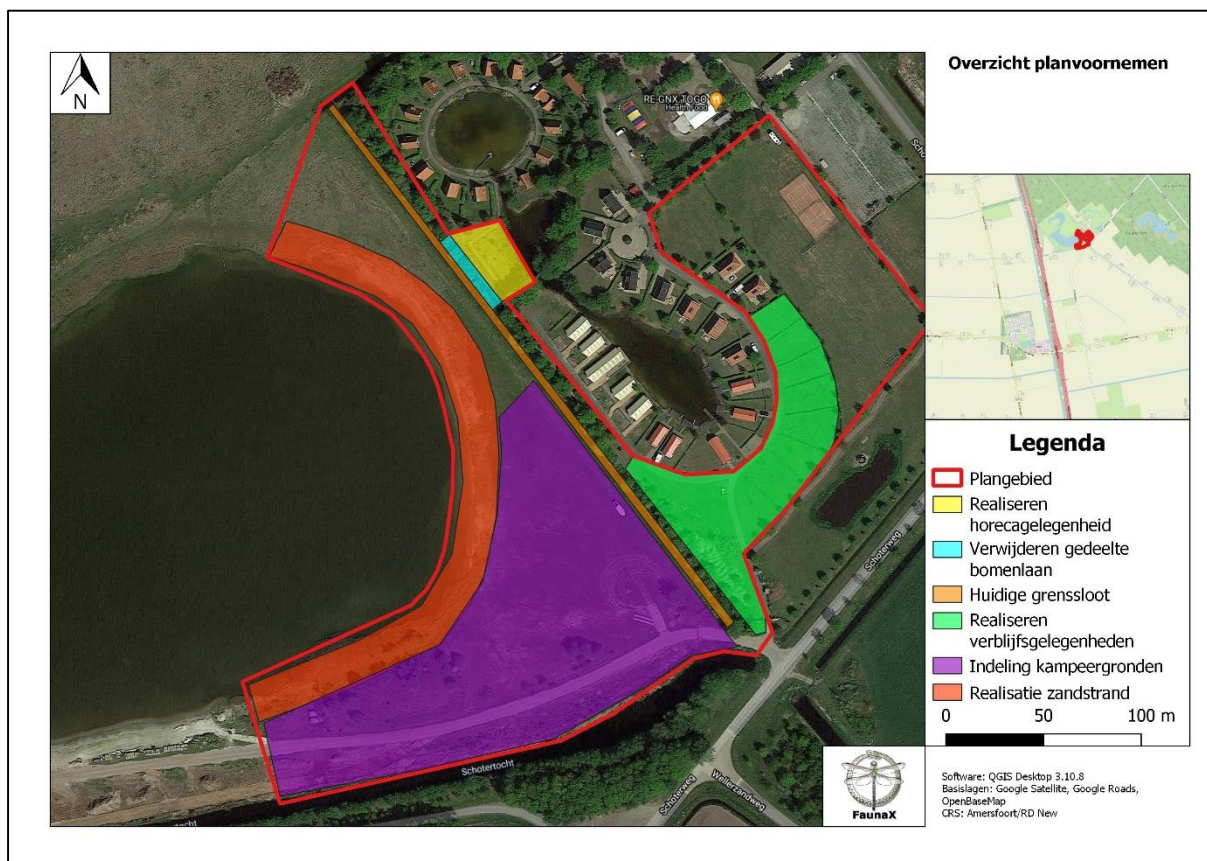
Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied ligt ten noorden van Bant, aan de zuidzijde van het Kuinderbos. Het plangebied bestaat uit een gedeelte van vakantiepark Eigen Wijze, evenals een gedeelte van een zuidwestelijk van het plangebied gelegen zandwinplas. Dit gedeelte is naar alle waarschijnlijkheid niet meer in gebruik als zandwinplas. Het vakantiepark wordt ten tijde van dit schrijven van de zandwinplas gescheiden door een bomenlaan en een sloot. Aan de zuidzijde van de zandwinplas ligt een oude zandbult. Door het vakantiepark lopen diverse waterpartijen en bomenrijen. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door het Kuinderbos, de zandwinplas en agrarisch gebied doorkruist door sloten.

Het planvoornemen bestaat uit enkele onderdelen. Op de westelijke oever van een waterpartij binnen de huidige begrenzings van het vakantiepark wordt een horecagelegenheid gerealiseerd, waarbij een gedeelte van de bomenlaan langs de zuidwestelijke grens van het vakantiepark wordt verwijderd om uitzicht over de zandwinplas te creëren. Hiernaast worden er verblijfsgelegenheden gerealiseerd aan de zuidzijde van het vakantiepark. Als laatste wordt een deel van een geïsoleerd gedeelte van de zandwinplas ten zuidwesten van de gronden van het vakantiepark opgenomen in de begrenzings hiervan. Mogelijk wordt (een gedeelte) van de sloot tussen de zandwinplas en het vakantiepark gedempt. De gronden rond het gedeelte van de zandwinplas worden ingedeeld als kampeergronden, waarbij een zandstrand wordt gerealiseerd op de oever van de zandwinplas. De exacte locatie van het te realiseren zandstrand is ten tijde van dit schrijven onbekend. Ook zal een sportveld aan de noordzijde van het plangebied worden meegenomen binnen het planvoornemen. De werkzaamheden op dit gedeelte van het plangebied zijn ten tijde van dit schrijven nog niet vastgesteld. Een overzicht van de voorgenomen werkzaamheden welke ten tijde van dit schrijven wel bekend zijn wordt weergegeven in figuur 1.2.

Figuur 1.2. Een overzicht van de onderdelen van het planvoornemen die ten tijde van dit schrijven bekend zijn.

Figuur 1.3. Een impressie van het plangebied, met linksboven de oever waar een horecagelegenheid wordt gerealiseerd, de zandwinplas rechtsboven en linksonder, en de sloot rechtsonder.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Binnen het plangebied staan diverse soorten bomen, waaronder wilgen en meidoorn. Hiernaast zijn binnen het plangebied soorten aangetroffen als Engels raaigras, fluitenkruid, tuinjudaspenning, madeliefje, duizendblad, kruipende boterbloem, vergeet-me-nietje (spec.), heermoes, paarse dovenetel en kleeftkruid. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: tuinjudaspenning, vergeet-me-nietje (spec.), paarse dovenetel en heermoes.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen en vlak buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten.

Binnen en vlak buiten het plangebied zijn geen boomnesten aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten binnen de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Gebouw bewonende soorten

Naast boomnesten en boomholtes is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals de huismus, gierzwaluw en kerkuil. Binnen het planvoornemen worden echter geen gebouwen aangetast. Hiernaast is de afstand tussen geschikte broedgelegenheid voor deze soorten en het plangebied dermate groot dat verstoring van jaarrond beschermde nesten van de bovengenoemde soorten naar ons inzicht op voorhand kan worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied en de omgeving hiervan bieden mogelijkheden voor verschillende soorten broedvogels. Soorten als houtduif kunnen tot broeden komen in de bomen binnen en vlak buiten het plangebied. Hiernaast kunnen soorten als de wilde eend en meerkoet tot broeden komen in de vegetatie op en langs de oevers van de zandwinplas, waterpartijen en sloten binnen en vlak buiten het plangebied.

Figuur 2.2. Soorten als de wilde eend en de meerkoet kunnen tot broeden komen in de rietkraag op de oever van de sloten binnen en vlak buiten het plangebied.

- Binnen en vlak buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen (algemene) vogels tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grootweg 15 maart – 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. De bomen binnen en vlak buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte boomholten. Binnen het plangebied zijn verschillende boomholten aangetroffen. Deze zijn echter allemaal ongeschikt bevonden als verblijfplaatsen voor vleermuizen. De boomholten lopen niet diep genoeg, of in de verkeerde richting door binnen de bomen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het planvoornemen worden hiernaast geen gebouwen aangetast. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen die over het algemeen in gebouwen verblijven, zoals de gewone dwergvleermuis kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Voeragegebieden en vliegroutes

Gezien de locatie van het plangebied aan de oever van een zandwinplas en aan de rand van het Kuinderbos vormt deze waarschijnlijk een onderdeel van een belangrijk voeragegebied voor vleermuizen. Echter, de voorgenomen werkzaamheden vinden slechts plaats op een klein gedeelte van de rand van het Kuinderbos en zijn hiernaast van tijdelijke aard. Hiernaast is de zandwinplas niet de enige waterpartij in en rond het Kuinderbos. Zo vormt de waterpartij De Kuilen in het Kuinderbos een geschikt alternatief. Negatieve effecten op een essentieel voeragegebied kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Negatieve effecten op een essentiële vliegroute van vleermuizen kunnen ook op voorhand worden uitgesloten. Hoewel de bomenrijen binnen het plangebied mogelijk onderdeel vormen van een vliegroute van vleermuizen tussen de bebouwde kom van Bant en het Kuinderbos zijn er in de omgeving hiervan alternatieve vliegroutes aanwezig, zoals andere bomenrijen.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel voeragegebied, dan wel een essentiële vliegroute als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen ook op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

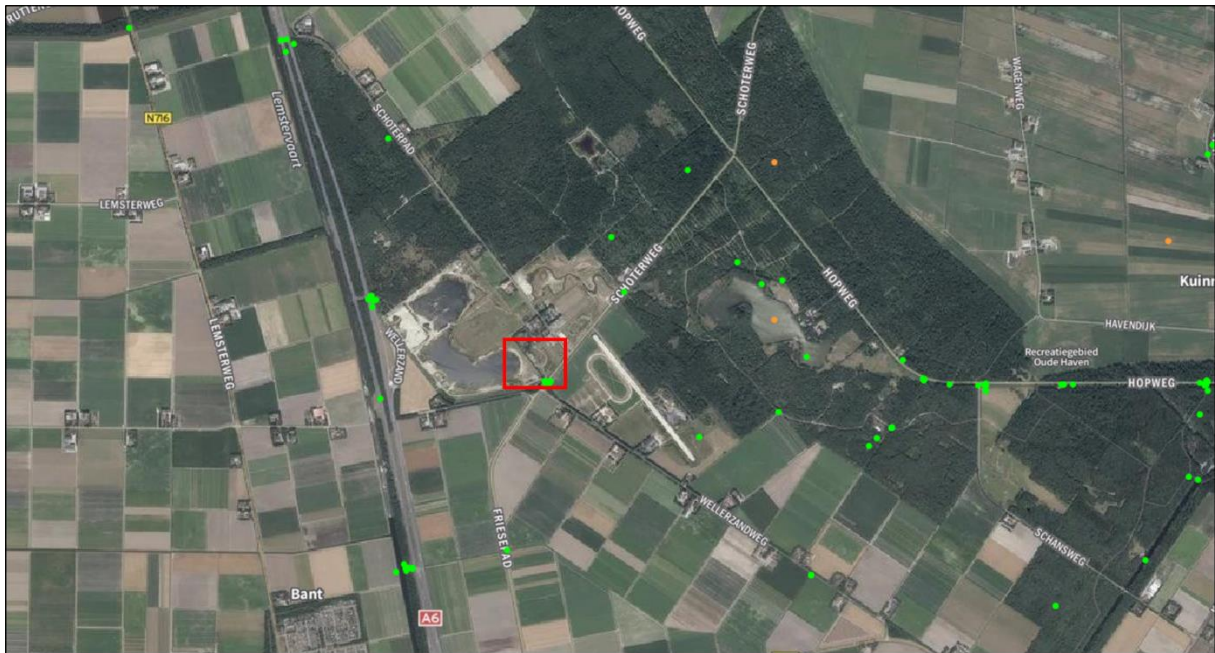
Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren.

Otter

De otter is een soort die voorkomt in rustige, waterrijke omgevingen (open landschap) met voldoende en geschikte dekking, zoals ontwikkelde oevervegetatie, bijvoorbeeld in de vorm van rietkragen en wilgenstruwelen.

Uit de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van otters bekend, waarvan meerdere uit de directe omgeving van de zandwinplas (figuur 2.3). Het geïsoleerde zuidelijk gelegen deel van de zandwinplas is op dit moment naar alle waarschijnlijkheid niet meer in gebruik als zandwinplas. Op verschillende delen van de oever van dit gedeelte, waaronder ook een gedeelte binnen het plangebied langs de zandbult is dekking in de vorm van rietkragen en wilgenstruwelen aanwezig (figuur 2.4).

Deze rietkragen en struwelen bieden echter dusdanig weinig dekking dat we de kans dat de otter hier verblijft dusdanig klein achten dat we het niet realistisch vinden om hier rekening mee te houden.

Figuur 2.3. Uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) zijn diverse waarnemingen van otters (groene stippen) bekend (bron: NDFF). Diverse van deze waarnemingen zijn afkomstig uit sloten vlak langs de zandwinplas.

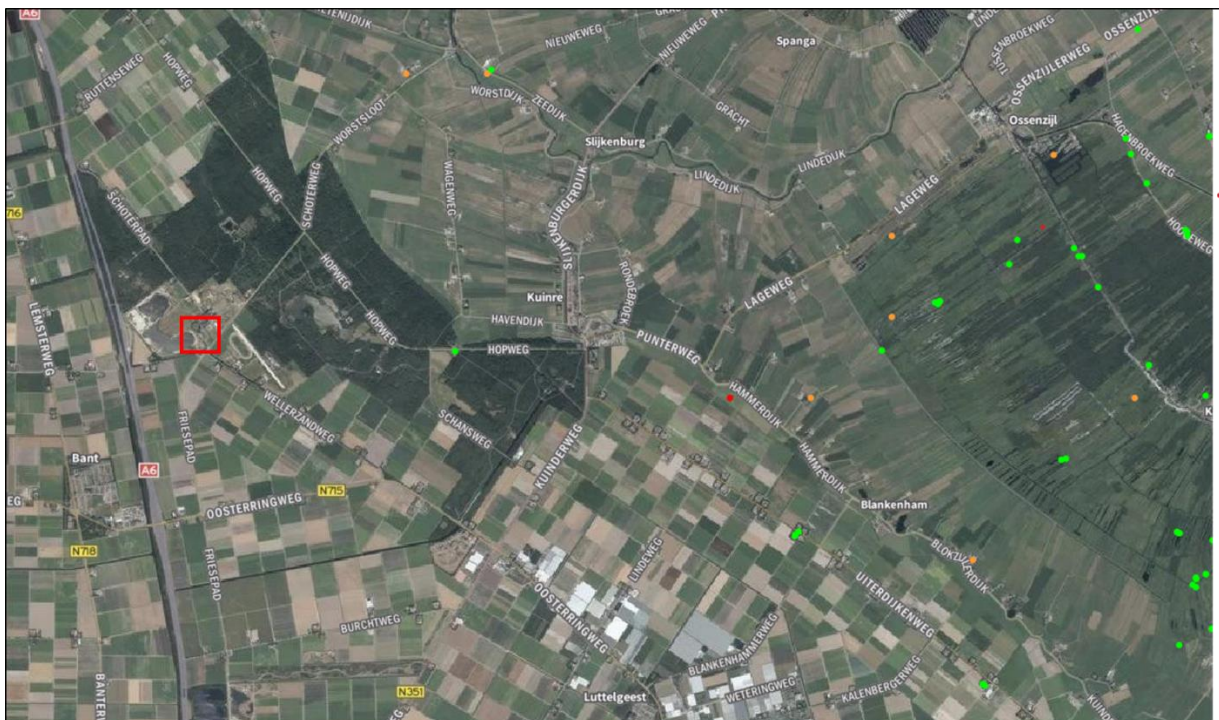

Figuur 2.4. De rietkragen op de oever van de zandwinplas bieden weinig dekking voor otters.

Waterspitsmuis

Evenals de otter komt de zoogdiersoort waterspitsmuis voor in waterrijke omgevingen met voldoende dekking langs de oevers, bijvoorbeeld in de vorm van rietland. Ook van deze soort zijn waarnemingen uit de omgeving bekend (figuur 2.4). Deze waarnemingen zijn voornamelijk afkomstig uit het oostelijk gelegen Natura2000-gebied Weerribben. Er is een enkele waarneming van deze soort bekend uit het oostelijke gedeelte van het Kuinderbos. Hoewel de afstand tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde waarneming aanzienlijk is (groter dan 3 km), kan er niet vanuit worden gegaan dat de NDFF een volledig beeld schept van de verspreiding van deze soort in het gebied, doordat waarnemingen van deze soort vaak afhankelijk zijn van uitgevoerd onderzoek. De meeste delen van de oevers van de sloten en de zandwinplas binnen het plangebied zijn ongeschikt bevonden voor de waterspitsmuis.

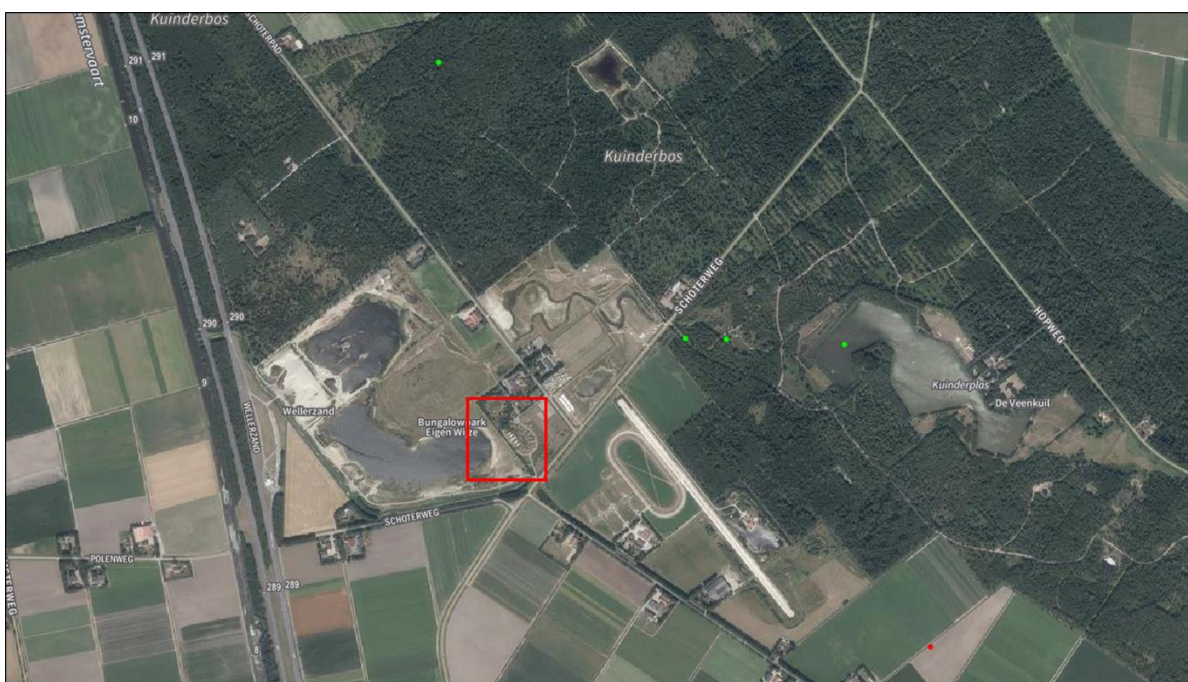
Uitzondering hierop wordt gevormd door het gedeelte van de oever van de zandwinplas dat wordt weergegeven in figuur 2.4. Echter, omdat dit een zeer klein oppervlakte betreft en er in de directe omgeving geen geschikter habitat aanwezig is sluiten we op voorhand uit dat de waterspitsmuis hier voorkomt.

Figuur 2.5. Uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) zijn waarnemingen van waterspitsmuizen (groene stippen) bekend (bron: NDFF).

Das

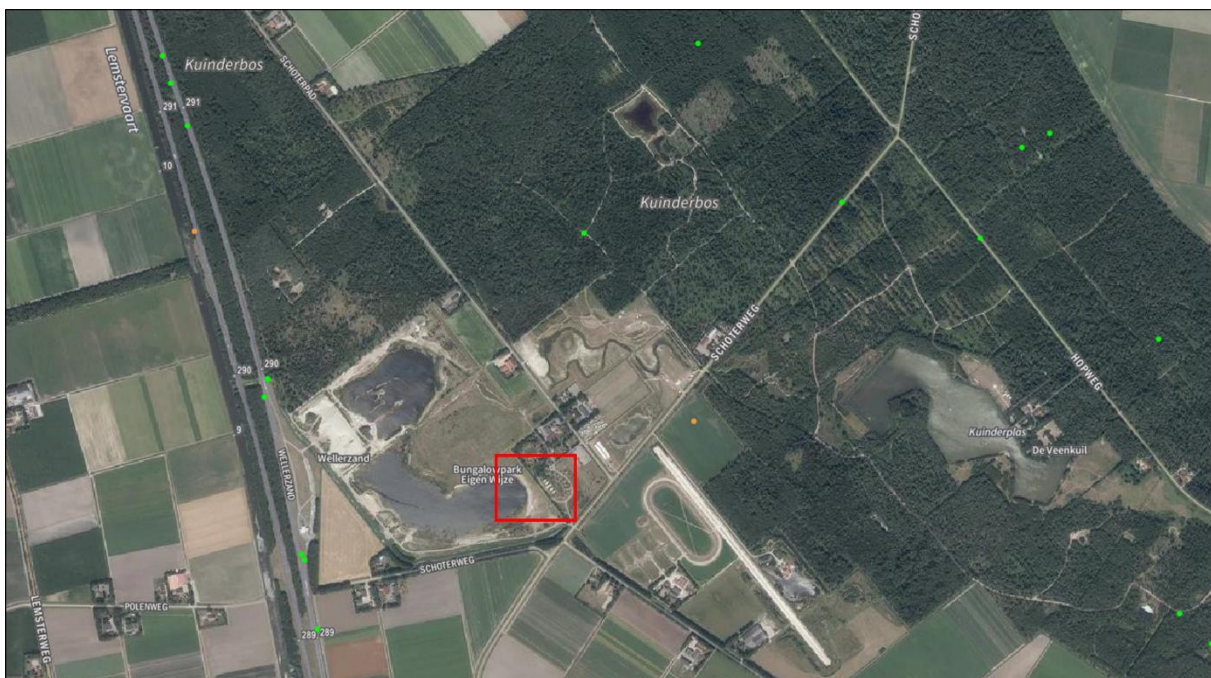
Uit het Kuinderbos zijn enkele waarnemingen van dassen bekend (figuur 2.6). Binnen het plangebied zijn echter geen sporen van dassen, zoals burchtvorming, wissels en graafsporen aangetroffen. Tevens is de aanwezigheid hiervan vanwege de afwezigheid van geschikte bosstructuren binnen het plangebied niet aannemelijk. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van dassen binnen het plangebied is naar ons inzien dusdanig onaannemelijk dat we het niet realistisch vinden om hier rekening mee te houden.

Figuur 2.6. Uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) zijn waarnemingen van dassen (groene stippen) bekend (bron: NDFF).

Kleine marterachtigen

De drie kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn zijn in de provincie Flevoland in tegenstelling tot andere provincies niet vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Deze zoogdiersoorten verblijven in verschillende vegetatiestructuren, zoals houtwallen, bosranden, struwelen en rietlanden, waarin beschutte hopen dienen als verblijfplaats. Bestaande muizen- en konijnenholen, mollennesten, stapels stenen en puin kunnen voor kleine marterachtigen geschikte verblijfplaatsen vormen (Zoogdiervereniging, 2017). Uit de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van de bunzing, wezel en hermelijn bekend (figuur 2.7, 2.8 en 2.9). Binnen het plangebied zijn meerdere structuren die binnen de voorgenomen werkzaamheden worden aangetast geschikt bevonden voor deze drie marterachtigen. Deze worden onder andere gevormd door de rietkraag en wilgenstruweel langs de zandbult op de oever van de zandwinplas (figuur 2.4) en de bomenlaan tussen de zandwinplas en het vakantiepark (figuur 2.10). De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de drie marterachtigen in deze structuren kan naar ons inzicht niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.7. Uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) zijn waarnemingen van de bunzing (groene stippen) bekend (bron: NDFF).

Figuur 2.10. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de drie marterachtigen in de bomenlaan tussen het vakantiepark en de zandwinplas kan naar ons inzien niet op voorhand worden uitgesloten.

De aanwezigheid van andere beschermde zoogdiersoorten binnen de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitateigenschappen. Zo zijn binnen het plangebied geen geschikte boomholtes voor boommarters, nesten van eekhoorns, of geschikt habitat van de grote bosmuis aanwezig. Hiernaast zijn soorten als egel, veldmuis en aardmuis in de Provincie Flevoland vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- We achten de kans dat de otter in het plangebied verblijft dusdanig klein dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden.
- De aanwezigheid van leefgebied van de waterspitsmuis op de oever van de zandwinplas kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de drie kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn binnen het plangebied kan naar ons inzicht **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de das binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan ook op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen wel andere licht beschermde soorten voorkomen. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen.

Ringslang

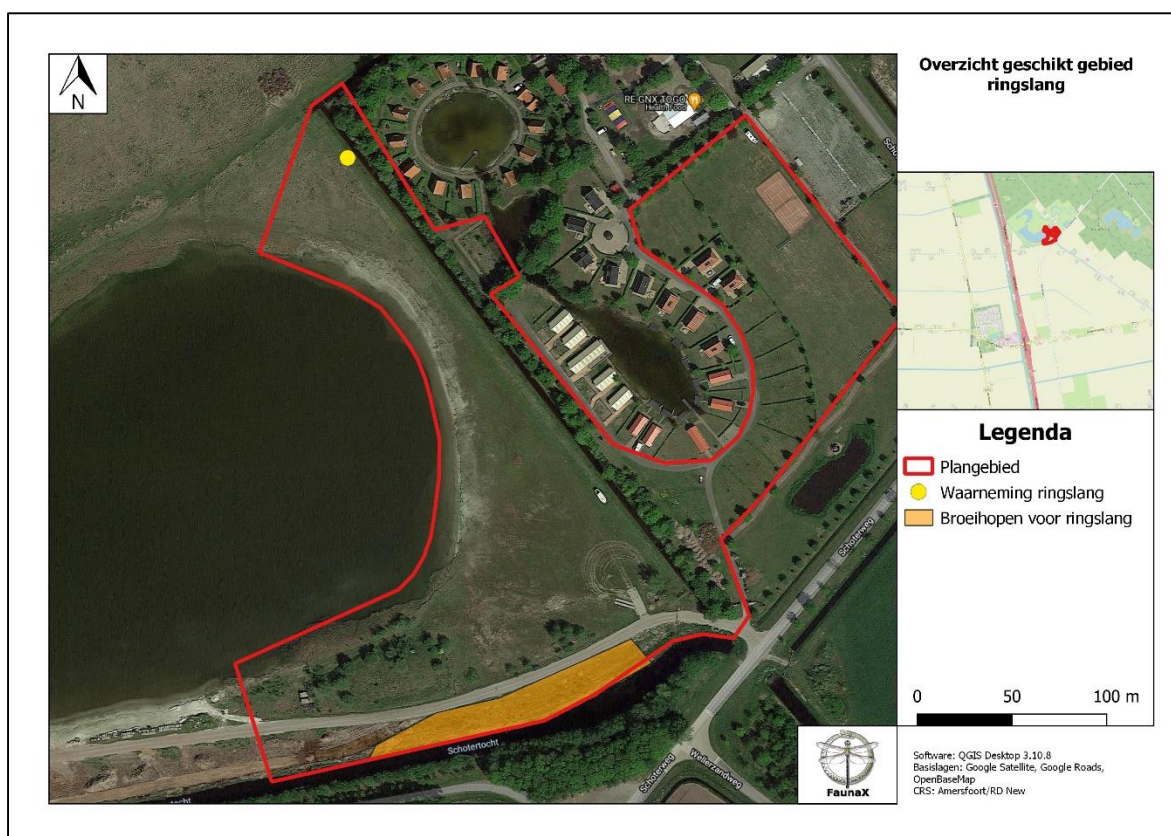
Ten tijde van het veldbezoek is binnen het plangebied een ringslang aangetroffen (figuur 2.11). De ringslang is een soort welke voornamelijk voorkomt in waterrijke gebieden met voldoende landhabitat waar structuurrijke vegetatie, overwinteringsmogelijkheden, ei-afzetplekken en mogelijkheden tot foerageren aanwezig zijn. Binnen het plangebied zijn deze habitatonderdelen voornamelijk aanwezig langs een sloot aan de zuidzijde van het plangebied (figuur 2.12). Langs deze sloot zijn diverse voor ringslangen geschikte broeihopen aangetroffen. Hier kan zowel overwintering als ei-afzet plaats vinden. Ook op de bestaande camping zijn, al hoewel gering, plaatselijk mogelijkheden tot ei-afzet en overwintering aanwezig. De zandwinplas vormt voor ringslangen uit de omgeving waarschijnlijk een belangrijke foerageerplek, door het ondiepe water en de geschiktheid hiervan voor amfibieën. De aanwezigheid van geschikt habitat voor de ringslang binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten en is gezien de aanwezigheid van deze soort in het plangebied zelfs zeer aannemelijk.

Figuur 2.11. Een ringslang houdt zich dood op de oever van de zandwinplas binnen het plangebied.

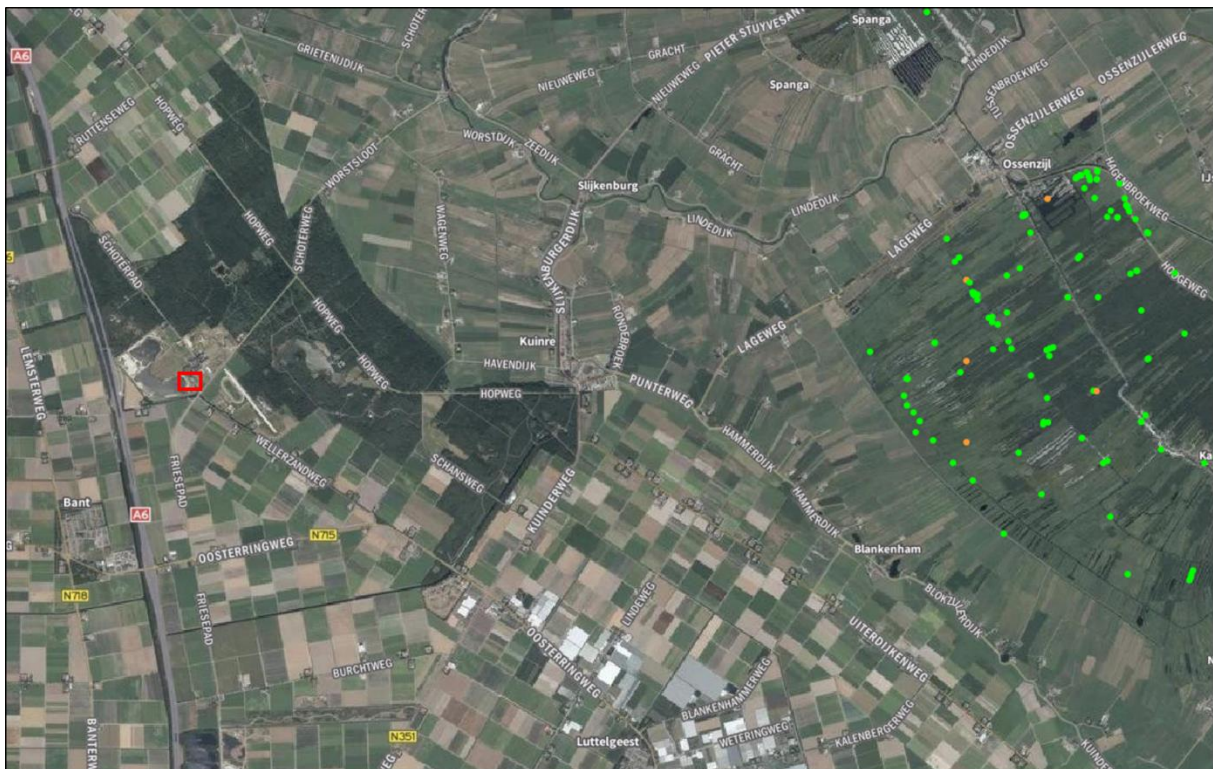
Figuur 2.12. Er bevinden zich geschikte broeihopen voor ringslangen op de oever van een sloot aan de zuidzijde van het plangebied.

Figuur 2.13. Een overzicht van de locatie met voor ringslangen geschikte broeihopen binnen het plangebied.

Levendbarende hagedis

Uit de omgeving van het plangebied, uit het oostelijk gelegen Natura2000-gebied Weerribben zijn waarnemingen van de levendbarende hagedis bekend (figuur 2.14). De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort welke voorkomt op zandgronden, in relatief dicht begroeide gebieden, waaronder heide, hoogveen, bosranden en open plekken in bossen (bronnen: RAVON & Soortenstandaard Levendbarende Hagedis). Het plangebied bevindt zich buiten het verspreidingsgebied van de levendbarende hagedis, welke van nature niet in Flevoland voorkomt. Tussen de dichtstbijzijnde bekend populatie en het plangebied ligt een grote oppervlakte aan ongeschikt habitat. Al hoewel het plangebied plaatselijk geschikt habitat voor de levendbarende hagedis vormt, kan het voorkomen van deze soort op basis hiervan op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.14. Er zijn waarnemingen van levendbarende hagedissen (groene stippen) bekend uit de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFF).

De aanwezigheid van overige in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (NDFF).

- De aanwezigheid van habitat van de ringslang binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van de levendbarende hagedis binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde reptielen binnen het plangebied kan tevens op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. Uit een bureaustudie is gebleken dat het plangebied zich ruim buiten het verspreidingsgebied van veel van de in Nederland beschermde amfibieënsoorten als de knoflookpad en de boomkikker bevindt (bron: NDFF). De aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Uitzondering hierop wordt gevormd door de heikikker en rugstreeppad.

Heikikker

Uit het Natura2000-gebied Weerribben ten oosten van het plangebied zijn diverse waarnemingen van heikikkers bekend (bron: NDFF). De heikikker is een vennensoort met een voorkeur voor veen- en heidegebieden. Van nature komt deze soort niet in Flevoland voor. Vanwege de afstand tussen het plangebied en de Weerribben en de aanwezigheid van ongeschikt habitat in tussengelegen landbouwpercelen kan het voorkomen van deze soort in het plangebied naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten.

Rugstreeppad

Ten tijde van het veldbezoek werd kooractiviteit van de rugstreeppad gehoord in delen van het geïsoleerde gedeelte van de zandwinplas die buiten het plangebied vallen en uit waterpartijen ten noordwesten van het plangebied. Dit komt overeen met diverse waarnemingen van de rugstreeppad binnen en buiten het plangebied (figuur 2.15). Zowel de oeverzone van de zandwinplas binnen het plangebied, als de waterpartijen binnen het huidige vakantiepark vormen vrijwel zeker voortplantingswater voor de rugstreeppad. Deze waterpartijen zijn vooral langs de oevers snel opwarmend (figuur 2.16). Doordat de oevers ook zeer flauw aflopen vormen deze aan optimaal grenzend voortplantingswater voor de rugstreeppad. Negatieve effecten op voortplantingswater van de rugstreeppad kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.15. Uit de zandwinplas, evenals in en om de waterpartijen in het vakantiepark zijn waarnemingen van rugstreeppadden (groene stippen) bekend (bron: NDFF).

Figuur 2.16. De zandwinplas (links) en de waterpartij binnen het vakantiepark waar een horecagelegenheid naast wordt gerealiseerd (rechts) vormen zeer geschikt voortplantingswater voor de rugstreeppad.

Door de aanwezigheid van veel losse, zanderige grond, vooral rond de zandwinplas, is het zeer aannemelijk dat het plangebied ook land(overwinterings)habitat vormt voor de rugstreeppad. Negatieve effecten op landhabitat door diverse graafwerkzaamheden kunnen ook niet op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen naast de voorgenoemde soorten andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals gewone pad en bruine kikker. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

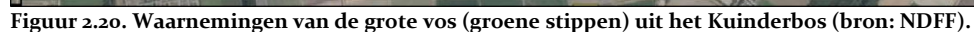
- De aanwezigheid van zowel voortplantingswater als landhabitat van de heikikker binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op voortplantingswater en landhabitat van de rugstreeppad als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde amfibieën kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals gewone pad en bruine kikker geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. De enige zoetwatervis welke redelijkerwijs binnen het plangebied voor kan komen is de grote modderkruiper. Deze soort staat in Nederland bekend als poldervis, welke voornamelijk voorkomt in sloten met een goed ontwikkelde sliblaag en vegetatiestructuur. Binnen het plangebied komen geen waterpartijen voor die voldoen aan deze habitateigenschappen. Hiernaast bevindt het plangebied zich buiten het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper. De dichtstbijzijnde waarnemingen van de grote modderkruiper zijn afkomstig uit het oostelijk gelegen Natura2000-gebied Weerribben (bron: NDFF). De aanwezigheid van de grote modderkruiper binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

De aanwezigheid van overige beschermde zoetwatervissen kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en habitateigenschappen.

Uit het Kuinderbos zijn diverse recentelijke (<3 jaar) waarnemingen van de grote vos bekend (figuur 2.20). De grote vos is een mobiele vlinder, waar vooral de iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten waardplanten voor vormen. De soort plant zich voort in vochtige open bossen, boomgaarden of andere plekken met grote vrijstaande bomen. Van dergelijk habitat is in het plangebied geen sprake. Ten tijde van het veldbezoek zijn tevens de waardplanten van de grote vos niet aangetroffen. De aanwezigheid van de grote vos binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

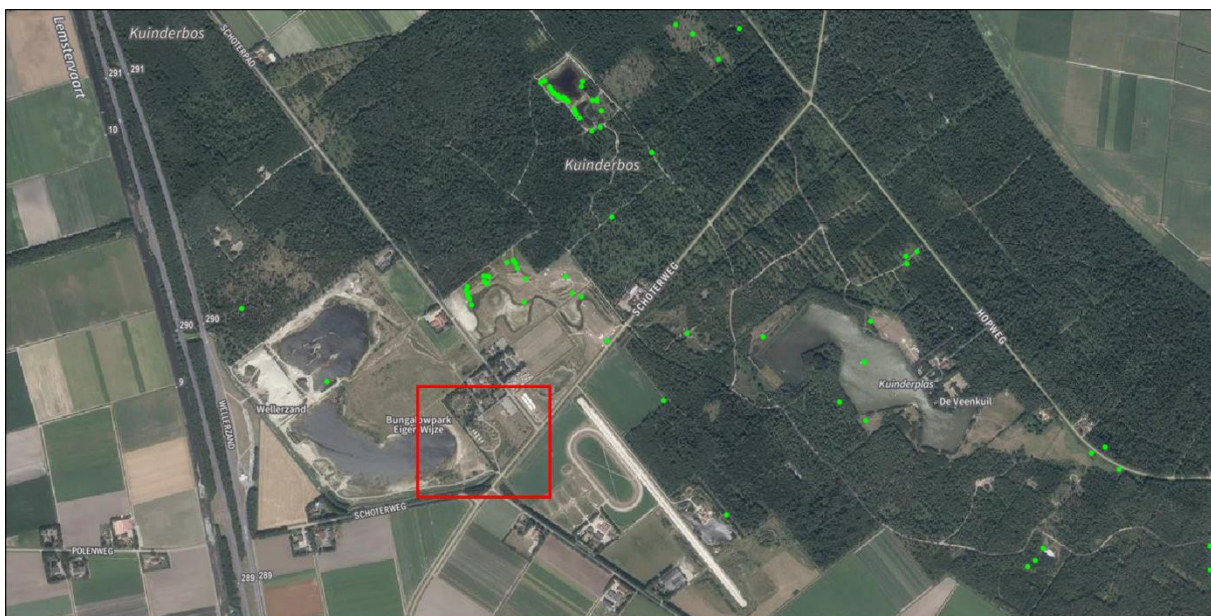
Uit het Kuinderbos zijn recente waarnemingen (<3 jaar) van de grote weerschijnvlinder bekend (figuur 2.21). Zowel de boswilg als de grauwe wilg vormen de waardplanten voor deze soort. Ten tijde van het veldbezoek zijn geen boswilgen of grauwe wilgen aangetroffen. De aanwezigheid van voortplantingshabitat van de grote weerschijnvlinder kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.21. Waarnemingen van de grote weerschijnvlinder (groene stippen) uit het Kuinderbos (bron: NDFF).

Kempense heidelibel

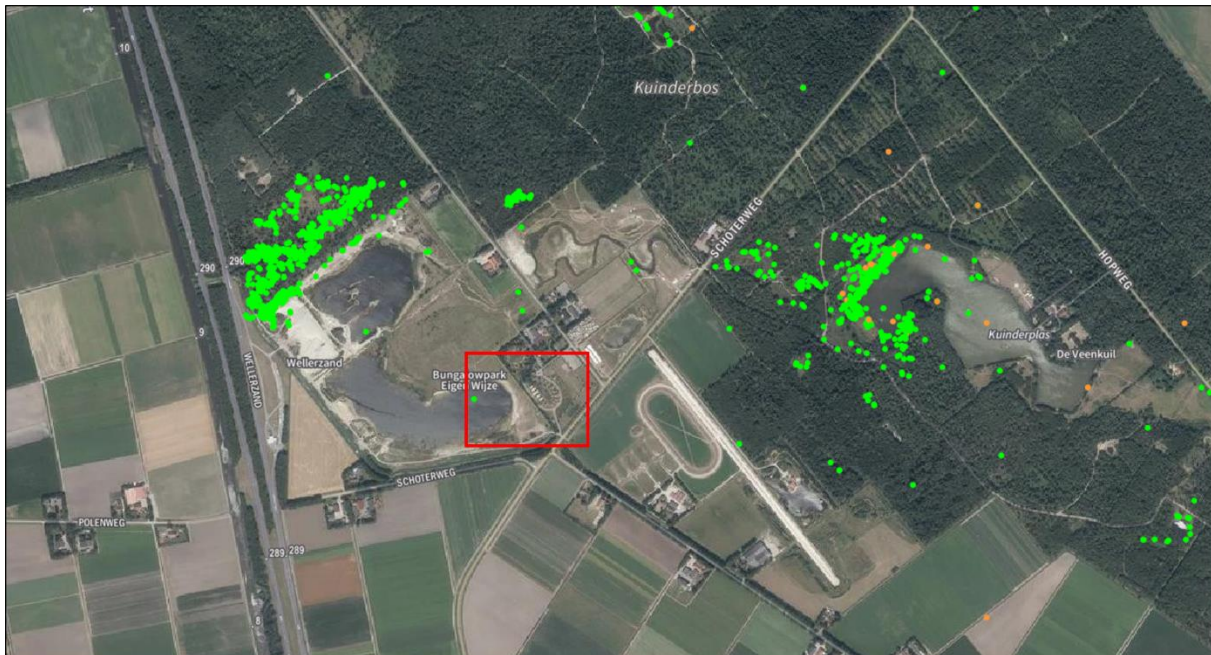
Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de Kempense heidelibel bekend. Diverse van deze waarnemingen zijn bekend uit het Kuinderbos. Uit de zandwinplas is een enkele waarneming van deze soort uit 2020 bekend (figuur 2.22). De Kempense heidelibel is een soort welke zich voortplant in moerasgebieden en verlandingszones van vennen en plassen, waar de waterstand in de winter lager is dan in de zomermaanden. Van deze habitateigenschappen is binnen het plangebied geen sprake. De aanwezigheid van voortplantingshabitat van de Kempense heidelibel binnen het plangebied kan naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.22. Waarnemingen van de Kempense heidelibel (groene stippen) uit het de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFF).

Noordse winterjuffer

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn veel waarnemingen van de noordse winterjuffer bekend (figuur 2.23). Het voortplantingshabitat van deze soort bestaat uit petgatenlandschappen in laagveenmoerassen. Ook plassen met langs de oever een goed ontwikkelde vegetatiestructuur kunnen dienen als habitat voor de noordse winterjuffer. Binnen het plangebied, langs de oever van de zandwinplas is hier plaatselijk sprake van. Daar komt bij dat deze soort in het plangebied is waargenomen en het bekend is dat de soort zich in grote aantallen voortplant in de nabijgelegen Kuinderplas. Het kan daarom niet op voorhand worden uitgesloten dat de noordse winterjuffer zich voortplant in het plangebied. Omdat er een strand wordt gerealiseerd zijn ook negatieve effecten op deze soort niet uit te sluiten.

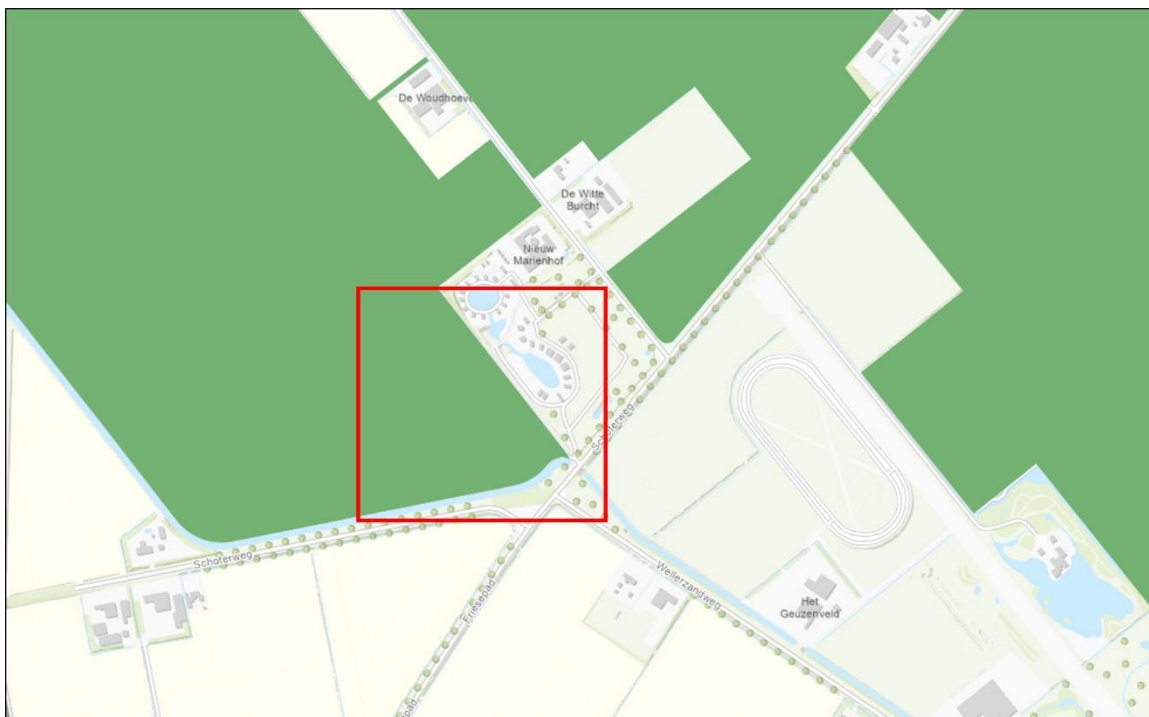
Figuur 2.23. Waarnemingen van de noordse winterjuffer (groene stippen) uit het de omgeving van het plangebied (rood omlijnd) (bron: NDFF).

Het voorkomen van andere beschermde ongewervelden kan worden uitgesloten, bijvoorbeeld op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFF) en de afwezigheid van waardplanten van beschermde vlindersoorten.

- Het voorkomen van voortplantingshabitat van de noordse winterjuffer in het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde ongewervelden binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie is een enkele vorm van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking heeft op het plangebied. Voor zover ons bekend is, is het plangebied niet aangewezen als weidevogelkansgebied of als ganzenfoerageergebied. Hiernaast valt het plangebied niet onder de Natura2000 (bron: Kaartenportaal Provincie Flevoland). Echter, de zandwinplas is wel onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) (figuur 2.24). Negatieve effecten op de doelstellingen van het NNN als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen naar ons inzien niet op voorhand worden uitgesloten. De Provincie Flevoland is echter bevoegd gezag in dezen, en bepaalt of vervolgstappen benodigd zijn voor de voortgang van het project.

Figuur 2.24. De zandwinplas valt binnen de begrenzings van het NNN (groene vlakken) (bron: Kaartenportaal Provincie Flevoland).

- Negatieve effecten op het NNN kunnen naar ons inzien niet op voorhand worden uitgesloten.
- Er zijn geen andere vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied.

Stikstofgevoeligheid

Binnen een straal van 15 km ligt het plangebied hemelsbreed op circa 7,9 km, 7,9 km, 8,7 km en 14,6 km afstand van de Natura2000-gebieden IJsselmeer, Rottige Meenthe & Brandemeer, Weerribben en De Wieden (bron: Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân). Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de uitbreiding van vakantiepark Eigen Wijze komt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof vrij door bijvoorbeeld het inzetten van mobiele werktuigen, zoals graafmachines. Negatieve effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van stikstofuitstoot kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten. Door de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied, is het naar ons inzien onwaarschijnlijk dat de kritische depositiewaarden van stikstofgevoelige habitattypen worden overschreden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

- Negatieve effecten op Natura2000-gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen naar ons inzien op voorhand worden uitgesloten.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden waarschijnlijk verschillende bomen verwijderd. Het plangebied bevindt zich hiernaast buiten de bebouwde kom. Er kan derhalve mogelijk sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. De gemeente Noordoostpolder is bevoegd gezag in dezen.

- Er is mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus, en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedseizoen.
Zoogdieren	Kleine marterachtigen	Mogelijk			X		Nader onderzoek
Reptielen	Ringslang	Mogelijk			X		Ontheffingsaanvraag
Amfibieën	Rugstreeppad	Waarschijnlijk		X			Nader onderzoek
Ongewervelden	Noordse winterjuffe	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Divers	Divers	Ja				X	Zorgplicht.
Gebieds- bescherming	NNN	ja					Informereren bij de Provincie Flevoland
Houtopstanden	Meld- en/of herplantingsplicht	Mogelijk					Informereren bij de gemeente Noordoostpolder

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen vogels tot broeden komen waarvan de nesten alleen tijdens de broedtijd beschermd zijn. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Kleine marterachtigen

De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de kleine marterachtigen bunzing, wezel en hermelijn binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden aan de hand van het plaatsen van trapcams. Indien er vaste rust- en verblijfplaatsen van bunzingen, wezels en/of hermelijnen binnen het plangebied worden vastgesteld, dient er voor desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

Ringslang

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van de ringslang binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten en is zelfs zeer aannemelijk. De ervaring leert dat het vaststellen van verblijfplaatsen van ringslangen erg moeilijk is.

Wij adviseren daarom om op basis van de habitateigenschappen van het plangebied en het feit dat de ringslang in het plangebied is waargenomen, er vanuit te gaan dat de ringslang in het plangebied verblijft en op basis hiervan over te gaan op een ontheffingsaanvraag (Wet natuurbescherming). Deze wordt in de regel verleend onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Rugstreeppad

De aanwezigheid van voortplantingswater en landhabitat van rugstreeppadden binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren op basis van nader onderzoek vast te laten stellen waar in en om het plangebied de rugstreeppad zich precies voortplant en welke delen van het plangebied het meest geschikt zijn voor overwintering. Daarnaast is het van belang een beeld te krijgen van de populatiedichtheid. Vervolgens adviseren we voor deze soort een ontheffing aan de Wnb aan te vragen, welke in de regel wordt verleend onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd. De gegevens van het nader onderzoek zijn hierbij van belang.

Noordse winterjuffer

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de noordse winterjuffer zich voortplant in het plangebied. We adviseren op basis van nader onderzoek vast te laten stellen of hier sprake van is. Dit onderzoek kan worden uitgevoerd op basis van zichtwaarnemingen in de periode eind maart-begin mei. Indien voortplanting wordt vastgesteld dient er voor deze soort een ontheffing aan de Wnb te worden aangevraagd welke in de regel wordt verleend onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Zorgplicht

Er kunnen enkele soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in het geval van schade aan deze soorten (bijvoorbeeld bruine kikker, egel, enz.). De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving. Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt naar ons inzien voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

NatuurNetwerk Nederland

Het plangebied bevindt zich gedeeltelijk binnen de begrenzingen van het NatuurNetwerk Nederland. We adviseren te informeren bij de Provincie Flevoland om eventuele vervolgstappen op dit gebied te bespreken.

Houtopstanden

Indien er binnen het planvoornemen bomen worden gekapt is er mogelijk sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. We adviseren te informeren bij de gemeente Noordoostpolder voor meer informatie hierover.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Kleine marterachtigen:** Nader onderzoek.
- **Ringslang:** Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming.
- **Rugstreeppad:** Nader onderzoek.
- **Noordse winterjuffer:** Nader onderzoek
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.
- **NatuurNetwerk Nederland:** Informeren bij de Provincie Flevoland over eventuele vervolgstappen.
- **Houtopstanden:** Informeren bij de gemeente Noordoostpolder.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Literatuur

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odanata). Nederlandse Fauna4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis. KKNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Bouwens, S., Werkgroep Kleine Marterachtigen, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Steunstichting VZZ – Nederland, 's-Hertogenbosch.

Bronnen internet

AERIUS Calculator

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Google maps

www.google.com/maps

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abdd3>

Kaartportaal Provincie Flevoland

<https://kaart.flevoland.nl/portaal/>

Naturazoo-gebieden Nederland

<https://www.naturazoo.nl>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Ravon

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Soortenstandaard Levendbarende Hagedis

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2015/01/Soortenstandaard%20Levendbarende%20hagedis.pdf>

Sovon

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Vlinderstichting

<https://www.vlinderstichting.nl/>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecooloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Flevoland

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Flevoland vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Flevoland is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2019-2248.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Flevoland.

Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	Gewone pad
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Flevoland, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door

toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Flevolandse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.